

باتىل ۇن قاتئو

امەرىكا چاقىڭڭ قاسكۇنەمدىك ايلا ـ شارعىسى، سوزسىز، جاڭگىلىسپەن تىنادى

□ قارامايلى قالاسى جايىرابۇلاق رايونى شۇاڭخۇاڭ مەشىتنىڭ ورنىباسار يىمامى باتۇر باقى

جۇقتا امەرىكا پارلامەنتى قاۋىم پالاتاسى ما ـ قۇلداغان ايتىلمىس “2019 ـ جىل ۇيغۇر ادامدىق ۇقتارتى ساياسات زاڭ جويباسى” جۇڭگو شېنجياڭ ـ نىڭ ادامدىق ۇقق جامدىنا ورەسكەل جالا چاققان ـ دىق، جۇڭگونىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇداعى جانە ۇشقارلىقتى الامتاۋداعى قۇلىشىنىستارنى قاساقلا ـ نا كۇيە چاققاندىق، جۇڭگونىڭ ىشكى سىتىرىنە دو ـ رەكلىكپەن كىلككەندىك. شېنجياڭدىق ُدىنى قايد ـ راتكەر رەتىدە، مەن بۇعان توتەنشە كەكتەنمەن، امەرىكاداعى كەيىر ساياساتپازداردىڭ زورەكەرلىك ويىنا جانە زورلىق ـ زومبىلىق لوگىكاسىنا كۇشتى نازارلىق بىلدىر مەن جانە باتىل قارسى تۇرامەن!

مەن شېنجياڭنىڭ قارامايلى قالاسىندا تۇدىم، جەلدەن ُيىز ُار ۇلتتار جاراسىدى، تاتئو ـ قاتتى بىرگە تۇرمىس كەشىرپ كەلدىك، كوپىشلىكىنىڭ بارلىعى ەرەكشە تاتئو دوستار. دەسەدە، قاي كەزدەن باستالغانى بەلگىسىز، كەيىىر جات نىبەتتى ادامدار دىنگە سەنەتنى بۇقارانىڭ قاراپايىم ُدىن سەزىمىنەن پايدالانىپ، ۇلتتار قاتناسىنا برتكى سالپ، ُدىنى ۇشقارلىقتى ۇزغىزداپ، ُار ۇلت ارا ـ سىنداعى سۇيىسەپتىشلىكتى اشقاتتى. ُىر مەزگىل ۇلتتىق بولشەكتەۋشى كۇش، ُدىنى ۇشقارى كۇش جانە زورلىقتى كۇش لاڭكەستىر جۇڭگونىڭ شېنجياڭ وڭىرىندە نەشە مىڭداغان زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك دەلولارېن (ۋاقىعا) تۇدىردى، قىرۇار جازقىىز بۇقارا ـ نى زىناداپ، مال ـ مۇلك شىعنى قىسپىسىز بولدى. لاڭكەستىك، ۇشقارلىق ۇسىپ ـ ورىيگەن، تارالغان توپىراقتى جانە شار ـ ت جاعدايدى جويۇ ُۇش، شېنجياڭ كەسكىن شارا قولدانپ، لاڭكەسـ تىككە قارسى تۇرۇ جانە ۇشقارلىقتى الامتاۋ كۇرە ـ سن زاڭ بويىىشا ورىستەتتى. كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلئۇ ـ باۋلۇ ورتالىعن زاڭ بويىنىشا قورپ، ۇشقارى يدەيامەن جۇمىعدالغان، زاڭعا جەڭىل دا ـ رەجىدە قايىشلىق جاساغان قىلمىستىلاردى تارىبە ـ لەۋ، قۇتقارۇ، سۇبەيەلدەۋ سىياقتى قىزمەتتەردى ورىستەتتى، بۇل لاڭكەستىكى، ُدىنى ۇشقارلىقتى ئۇپ قاينارنىان جويانىن ماڭىزدى شارا، سونداي ـ اق كەلەلى يىگى ُس بولپ، ۇشقارى يدەيانىنىڭ ۇلاندېرۇنىا ۇشراعان كوپتەكەن ادامدى قۇتقاردى.

جۇمىستاندىرۇ ارقلى كەدەيلەردى سۇبەيەلدەۋ باياندى باقتقا تياناق بولدى

(باسى 1 ـ بەتتە)

يىىل الدىڭغى 11 ايدا وڭتۇستىك شېنجياڭنىڭ 22 اۋىر كەدەي اۋدانىندا ارحيۋ تۇرغىزىلىپ، كارىچكالاڭد ـ دىرىلغان كەدەي وتباسىلارىنان 75 مىڭ 993 ەڭجەك ـ كۇش ۇيمىدى تۇردە باسقا سالاعا ويىسىپ جۇمىستا ـ نىپ، جىلدىق نىسانا، مىندەتتىڭ 8۰.8% ى ورنىدالغان. 20۱8 ـ جىلدىان 20۱9 ـ جىلى ۱۱ ـ ايعا دەيىن، وڭتۇستىك شېنجياڭنىڭ 22 اۋىر كەدەي اۋدانى ۇز جەرىندە جاقىن ماڭغان جۇمىسقا ورنالاستىرۇ، شېنجياڭدا ايماق اتتاپ باسقا سالاعا ويىستىرىپ جۇمىسقا ورنالاستىرۇ سىياقتى 6“ ُىر توپ” جولدارى ارقلى ارحيۋ تۇرغىزىلىپ، كارىچكالاڭدىرىلغان كەدەي وتباسىلارىنان ۱44 مىڭ 603 ەڭجەككۇشتى ۇيمىدى تۇردە باسقا سالاعا ويىستىرىپ ورنىقتى جۇمىستاندىرىپ، 3 جىلدا 100 مىڭ ادامدى جۇ ـ مىسقا ورنالاستىرۇ جويسارىن الدىن الا ورنىدادى.

وڭتۇستىك شېنجياڭداعى ُتپتى دە كوپ كەدەي وتباسىلارىنداعى ەڭجەككۇشتەر ۇكپەتتىڭ كومهگىندە باسقا سالاعا ويىسىپ جۇمىستانىپ، كەدەيلىكتەن ارىلئو سەنىمى كۇشەيىپ، كىرىستى ارتتىرۇدان ۇمىنتتەرى مولايىدى. 20۱8 ـ جىلى اۋتونوميالى رايون نازاردى وڭتۇستىك شېنجياڭداعى 4 ايماق ـ وبلىستنىڭ 22 اۋىر كەدەي اۋدانىنداعى ارحيۋ تۇرغىزىلىپ، كارىچكالاڭدند ـ رىلغان كەدەي وتباسىلارىنداعى ەڭجەككۇشتەرگە شوعىرلاندىرىپ، جۇمىستاندىرۇ ارقلى كەدەيلەردى سۇبەيەلدەۋ جويابىسن جاساپ، اتقارىپ، 3 جىلدا ارحيۋ تۇرغىزىلىپ، كارىچكالاڭدىرىلغان كەدەي وتباسىلارىنداعى ەڭجەككۇشتەردەن 100 مىڭ ادامدى باسقا سالاعا ويىستىرىپ جۇمىسقا ورنالاستىردى.

باسقا سالاعا ويىستىرا العاندا، ورنىقتىرا العاندا، الپ قالا العاندا عانا، جۇمىستاندىرۇ ارقلى كەدەيلەر ـ دى سۇبەيەلدەۋدە تاماشا ناتىجەگە قول جەتكىزۇگە بولادى. اۋتونوميالى رايوندىق ادام كۇشى بايلىمى

باۋلىئو ـ ۇيرەنئو ارقلى تارىبەلەنۇشلىر لاڭكەستك ـ تىڭ جانە ُدىنى ۇشقارلىقتىڭ ُمانىن جانە زىيانىن جەتە تانىپ، ُدىنى ۇشقارى يدەيانىڭ سىنالاپ كىر ـ ۇنە قارسى تۇرۇ قابىلەتن كورنەكتى جوعارىلاتىپ، شېنجياڭ لاڭكەستىك ارەكەتتەر كوپ، ُجىبى تۇلاتىن جاعايدى ۇنىمىدى تۇردە تەجەپ، ُار ۇلت خالىق بۇقاراسىنىڭ تىرشلىك ۇقىعى، ۇمىر ُسۇرۇ ۇقىعى، دامۇ ۇقىعى سىياقتى نەگىزگى ۇقىقتا ـ رىن ەڭ جوعارى شەكتە قاتماماسز داندىردى.

سوڭعى جىلدارى شېنجياڭنىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق جانە ادامدىق ۇقىق سىتەرى وراسان زور جەتتىستىكتەرگە قول جەتكىزىپ، ُار ۇلت بۇقا ـ راسىنىڭ تۇرمىس دەڭگىمى بارنىشا جوعارىلادى. شېنجياڭدا ُىز جاقسى تاماقتانىپ، جاقسى كىيىنىپ، جاقسى تۇرمىس كەشىرۇدەمىز، ُىزدىڭ بۇل جەردە قوعام ورنىقتى، ُار ۇلت خالىقتى تىنىشى ۇمىر، شات ـ شادىمان تىرشلىك كەشىپ، تىنىشى، جاراسىدى ۇمىر وتكىزۇدە. ۇكپەت ُىز ُدىنى قايراتكەرلەردىڭ جانە دىنگە سەنەتنى قالىڭ بۇقارا ـ نىڭ وندىرىسەنە، تۇرمىسىنا ەرەكشە كوڭىل ُيو ـ لىپ، دىنگە سەنەتنى بۇقارانىڭ قالىپتى ُدىنى قاجە ـ تنە جانە ُدىنى قىيمىلدارنىڭ قالىپتى ورىستەتلۇنەنە زاڭ بويىىشا قاتماماسز ەتىپ كەلەدى. ۇكپەت قا ـ جىشلاۋ قىزمەتن ۇيمىدى، جويسارىلى ورنىستەتىپ، ُار جىلى ۇشاق جالداپ اۋدى ورنالاستىرىپ، شەكارادان كىرىپ ـ شىغۇ، ەمدەۋ، اس ـ سۇ سىياقتى چاقتاردان جوعارى ساپالى قىزمەت وتەپ، قاجىشلاۋ قىيمىلىنىڭ حاۋىپسىز، ُئارتىپتى ورىستە ـ تىلئۇنە شىنايى كەپىلدىك ەتتى. مەشىستتەر تاغى ”جەتنى جەتكىزۇ، ەكى بولۇ“، ”توغىزدى سەپتەۋ“ دى اتقارىپ، ُدىنى قىيىل ورنىدارىن جانە ُدىنى قىيىل شار ـ ت جاعدايىن بارنىشا جاقسارتتى. وسىلاردى امەرىكانىڭ ساياساتپازدارى سەندەر بىلەسىڭدەر مە؟ سەندەردىڭ بىزگە كو ـ سەمىيتىن ەش ۇقتارىڭ جوق!

شىندىق بۇلتارتپايدى، ادىلەتتىلىك جۇرەكتە. شېنجياڭدا ۇرتسى 3 جىل زورلىقتى كۇش، لاڭ ـ كەستىك دەلولارى(ۋاقىعا) تۇلەمادى، شېنجياڭنىڭ قوعامى ورنىقتى، ۇلتىتارى نىتىماقتى، ُدىنى جارا ـ

سەيدى، خالىق تىنىش ۇمىر، شات ـ شادىمان تىر ـ شىلىك كەشىرۇدە، ُار ۇلت بۇقاراسىنىڭ نەگىزگى ادامدىق ۇقىعى ۇنىمىدى قاتماماسىز ەتىلدى، ُىز ـ دىڭ تايىس سەزىمىمىز، باقت سەزىمىمىز، حاۋىپسىزدىك سەزىمىمىز ۇزدەكسىز جوعارىلادى. شېنجياڭنىڭ لاڭ ـ كەستىككە قارسى تۇرۇ، ۇشقارلىقتى الامتاۋ شارا ـ سى شېنجياڭداعى ُار ۇلت خالىقنىڭ شىن جۇرەكتەن قۇبۇناۋنا يە بولدى ارى خالىقارالىق قوعامنىڭ جايپاي قولداۋنا جانە بىلەسەندى باعاسىنا يە بولدى. شېنجياڭعا ەكسكۇرسىيالىي، ساپارلاي

كەلگەن شەتەلدىك دوستار ُىزدىڭ شېنجياڭنىڭ ورنىقتى، كۇلدەنگەن، دامىعان اسا تاماشا جاعدايىنا ۇز كوزدەرىمەن كۇا بولپ، جۇڭگو شېنجياڭنىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ، ۇشقارلىقتى الامتاۋ شا ـ راسىندا قول جەتكىزگەن ناتىجەسىن تولق تۇراتقان ـ دىردى. ال، امەرىكا پارلامەنتى قاۋىم پالاتاسىنىڭ ورنىقتى، كۇلدەنگەن، دامىعان اسا تاماشا جاعدايىنا ۇز كوزدەرىمەن كۇا بولپ، جۇڭگو شېنجياڭنىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ، ۇشقارلىقتى الامتاۋ شا ـ ناتىجەسەنە جات نىبەتپەن كۇيە چاققاندىق، ەلىمىز ـ دىڭ ىشكى سىسە كوپە ـ كورنەۋ كىلگىپ، خالىقارا ـ لىق ُمورال مەن ادامزاتنىڭ ار ـ ۇجدانىشا اۋىر قايشى كەلگەندىك، نامىز زورەكەرلىك ارەكتى، ولاردىڭ ”شېنجياڭ ارقلى جۇڭگونى شاۋجايلائۇعا ۇرىنغان جەكسۇرىن قاسكۇنەمدىگىن ايباراداي اشپ تاستادى، خاراكەرى ەرەكشە جىپىر كەنىشتى، نىبەتى ەرەكشە باسقى، ئناسىلى ەرەكشە سۇرقيا.

وتانىشل ُدىنى قايراتكەر رەتىدە، مەن ۇكە ـ مەتتىڭ قولدانغان لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ جانە ۇشقارلىقتى الامتاۋ شاراسىن باتىل قولدايمىن، مەن امەرىكاداعى سول ساياساتپازدارعا مىنانى قاتاڭ ەس ـ كەرەتمەن: شېنجياڭنىڭ ۇزاق ۇقتىق گۇلدەنۇنە، ورنىقتىلىغىنا ُارقانداي كۇش بوگەت بولا ابايدى، جۇڭگو خالىق مەن جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ العا باسۇ اياق السىنا ُارقانداي كۇش بوگەت بولا ابايدى! سەند ەدەردىڭ وسەك ـ اباڭدارنىڭ شىندىقتى ماڭگى جاسە ـ را ابايدى، سەندەردىڭ قاسكۇنەمدىك ايلا ـ شار ـ عىلارنىڭ، ُوسوزسىز، جەڭلىسپەن تىنادى!

اتى ـ ُجونىم ەريانجان يىپار، كورىكتى شاعىن قالا ُپىشان اۋدانىندا تۇلدىم، كىشكەنتايىمەنپان باستاپ ُار ۇلت اعا ـ باۋىر، اپەكە ـ قارىنداستارمەن بىرگە تۇرمىس كەشىد ـ رىپ، بىرگە ويناپ ُوسىتم. الايدا ُدىنى ۇشقارى يدەيانىڭ قىپالىنا ۇشراپ، تالاي رەت زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك دىبىسى ـ بەينە كەسكىندەرىن كورگەننەن كەيىن، مەن بارعان سايمىن اشۇشاڭ بولپ، كورشلىرمەن ۇنەمى ەرەگە ـ سىپ قانا قالمىستان، ُوزىمىنىڭ اتا ـ انامدى دا بىلاپىت سوزدەرەمەن بوقتايىتىنمىن، ُمىپتى، قول تەلەفون ارقلى زور ـ لىقتى كۇش، لاڭكەستىك دىبىسى ـ بەينە كەسكىندەرىن وز ـ گەلەرگە جولدايتىنمىن. مەن مەملەكەت زاڭىنا قايىشلىق جا ـ سادىم، قىلمىسىم جەڭىل بولغاندىقتان كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلئۇ ـ باۋلۇ ورتالىغىنا كەلىپ تارىبەلەندىم. وقۇ تاۋسىد ـ قان سوڭ، مەن قايتادان قوعامعا ارالاسىپ، باقتىتى تۇرمىسى كەشىرە باستادىم.

كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلئۇ ـ باۋلۇ ورتالىغىندا، مەن مەملەكەتتە ُىمىر تۇتاس قولدانىلاتىن ُتىل ـ جازۇدى، زاڭ بىلىمدەرىن ۇيرەندىم، تاغى كاسپىتىك شەبەرلىكتى ۇد ـ رەنىپ الدىم. بۇرىن مەنىڭ مەملەكەتتە ُىمىر تۇتاس قولدانە ـ لاتىن تىلدىك ورەم تومەن، ئەك قانا قاراپايىم سوزدەردى تۇسىنەتىنمىن، قازىر مەملەكەتتە ُىمىر تۇتاس قولدانىلاتىن تىلمەن قالىپتى پىكىر الماستىرا الامىن، بۇل مەنىڭ ساۋدا سىستەۋىمە زور كومهگىن تىيگىزدى. بۇرىن مەنىڭ مادەنيەت ورەم تومەن، زاڭدىق تانىمىم ُالسىز بولاتىن، ۇيرەنۇ ارقىم ـ لى مەنىڭ زاڭدىق تانىمىم كورنەكتى جوعارىلاپ، دۇرىس پەن بۇرىستى پارىقتائۇ قابىلەتم زور دارجەدە كۇشەيىپ، نەنىڭ زاڭدى، نەنىڭ زاڭسىز ەكەنىن، قانداي ُستى سىتەۋ ـ گە بولاتىنن، قانداي ُستى سىتەۋگە بولمايتىننىن ُبىلدىم. كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلئۇ ـ باۋلۇ ورتالىغىنىڭ تاماعى وتە جاقسى، لاعمان، تۇشپارا، تۇرەتاياق تاۋۇق ەتى سىياقتى ُدامدى تاعامدار بار، ونىڭ ۇستىنە بارلىعى تەگىن ـ وسى ارادا، مەن تاماشا تۇرمىس داعىدىسىن قالىبتاستىردىم، وتاسپەداىعار، جانىمداعى دوستارىمنىڭ بارلىعى وزگەرد ـ سىڭ زور دەپ ماقتايدى.

مەن بۇرىن وتكەرمە ُيى ساۋادىسن سىتەيىتىنمىن، ەمەلەكەتتە ُىمىر تۇتاس قولدانىلاتىن تىلدىك ورەم تومەن بولغاندىقتان، مەنىڭ قوعامدىق بارىسى ـ كەلىسى جاساۋ قابە ـ لىمەتمە نىقيال جاساپ، قارىدارلارىم كوپ بولمادى، ساۋدام دا ايتاقالارلىقتاي مەمس ەدى. كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلئۇ ـ باۋلۇ ورتالىغىنانن وقۇ تاۋىسقان سوڭ، مەملەكەتتە ُىمىر تۇتاس قولدانىلاتىن تىلدىك ورەمنىڭ جوعارىنلاۋىنا ىلە ـ

جۈرەك ۇنى

جالعان سوزبەن ُبىزدىڭ باقتى تۇرمىسىمىزعا كەدەرگىلىك جاساماڭدار

□ ُپىشان اۋدانىنداعى كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلئۇ ـ باۋلۇ ورتالىغىنان وقۇ تاۋىسقان تارىبەلەنۇشى ەريانجان يىپار

سە قارىدارلارىم مەن دوستارىم دا مولايىپ، كىرىسىم زور دارەجەدە جوعارىلادى. قازىر مەن قوسىمىشا وتكەرمە اۋتو ـ كولىك ساۋداسىن سىنتىي باستادىم، الۋمەتتىك اۋماقتىڭ كادر ـ لارى ماغان ۇنەمى قارىدار تانىستىرادى، مەنىڭ ايلىق كىرىسىم دە 10 مىڭ يۇان اينالاسىندا بولدى. كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبە ـ لەۋ ـ باۋلۇ ورتالىعى مەنىڭ وي ـ سانامداعى ُدىنى ۇشقارلىق يدەياسىن جويىپ، مەنى قۇتقاردى، اۋەلى، مەنىڭ تۇرمىسىدى باي، باقتىى ەتتى، مەن شىن جۇرەكتەن ۇكپەتكە العىسى ايتامىن.

مەن ُوزىمنىڭ كەشىرمەلەرىم ارقلى كوپىشلىككە مىنا ـ نى ايتامىن: ”ۇش ُتۇرلى كۇشتىڭ“ سۇرقيا ُمانىن انىق تانىپ جەتۇ كەرەك، ولار ۇلتى، ُدىندى جەلەۋ ەتىپ، ُدىنى ۇشقارى يدەيانى قۇرتىنا تاراتىپ، بۇقارانى الجاستىرۇ، جەلىك ـ تىسرۇ ارقىلى، زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك ارەكەتتەرىن تۇدىرىپ، ولاردى لاڭكەستىك تۇدىراتىن، وتاندى بولشەكتەي ـ تىن قۇربانى ەتۇگە ۇرىندى. ەگەر ولاردىڭ ساندىراعىن تىڭ ـ دايتىن بولساق، شافىراعىمىز شاعىلىپ، مەملەكەت پەن ۇلتنىڭ قىلمىسكەرىنە اينالامىز.

امەرىكانىڭ ايتىلمىسى شېنجياڭعا ساياتىن ”زاڭ جوبا“نى ماقۇلداۋى زىعىردانىمدى قاتتى قايناتتى. مەن امەرىكانىڭ كەيىىر ساياساتپازدارىنان سەندەر شېنجياڭعا كەلىپ كوردىڭدەر مە؟ سەندەر شېنجياڭنىڭ ُسى جۇزىندىك جاعدا ـ يىن بىلەسىڭدەر مە؟ بىزدەگى ادامدىق ۇقىقتى سان ـ ساققا جۇگىرتەتىن قانداي تولىمدىقتارىڭ بار دەپ سۇراعىم كە ـ لەدى. سەندەر ويبەكتىۋتىڭ شىندىقتى ەلمەيمى، ُبىزدىڭ قا ـ زىرعى ورنىقتى تۇرمىسىمىزدى ەلمەيمى، وسەك ـ اياڭ تارا ـ تىپ، كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلئۇ ـ باۋلۇ ورتالىغىن داتتاۋ، جالا جابۇدانە ويارىلىك بار؟ مەن بار داۋىسىپەن بۇكىل الەمگە بىلاي دەيمىن: كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلئۇ ـ باۋلۇ ورتالىعى مەكتەپ، استە، امەرىكانىڭ كەيىىر ساياساتپاز ـ دارىنىڭ ويدان قىيىستىرغان ايتىلمىسى ”جازا لاكەرى“ مەمس، ُىمىز بوتەن ادامداردىڭ داتتاۋنا، جالا جابۇونا استە جول بەر ـ مەيمىز، كەيىىر ادامداردىڭ ُبىزدىڭ قازىرگى باقتىتى تۇرمىسىمىزدى بۇلدىردۇنەنە ُمىپتى دە جول بەرمەيمىز.

بۇدان كەيىن مەن مەملەكەتتە ُىمىر تۇتاس قولدانىنالا ـ تىن ُتىل ـ جازۇدى جالعاىتى ۇيرەنىپ، ُدىنى ۇشقارى يدەيانىڭ سىنلاپ كرۇنە باستاماشلىقىپەن قارسى تۇرامىن، ُوزىمنىڭ كەشىرمەلەرىمدى ُتپىتى دە كوپ ادامعا ايتىپ، ُتپىتى دە كوپ بۇقارانىڭ ُدىنى ۇشقارى يدەيانىنىڭ ُمانىن جانە زىيانىن ايفىن تانۇنا مۇكىمدىك جاساپ، شېنجياڭنىڭ جاراسىمدى، ورنىقتى تاماشا جاعدايىن بىرگە قورعايمىن.

اناغۇرلىم كورىكتى شېنجياڭ ارقلى امەرىكا چاقىڭڭ سۇرقيا قاسكۇنەمدىگىن تالقاندايمىز

كورىكتى شېنجياڭدى قول ۇستاسا بىرگە قۇرامىز
”شېنجياڭنىڭ تىنىش، نىتىماقتى، گۇلدەنىپ ـ كوركەيگەن، دامىعان اسا تاماشا جاعدايى وڭماي ـ وسيپاق قولعا كەلگەن جوق، ُىمىز ەسەلەپ قورعا ـ ۇيمىز، ەسەلەپ قاستىرلەۋىمىز، ُارقانداي كۇشتىڭ ورنىسىز كىلگۇنەنە، بۇلدىرۇنەنە، بۇلك شىعارۇنىنا استە جول بەرمەۋىمىز كەرەك!“ شېنجياڭ شىفان داشۇەسى ماركىسىز شۇەيۋانىنىڭ دوتىستىتى زوهرام باۋدۇن بىلاي دەدى: ”پارتيا ورتالىق كومپتەنتىنىڭ پارمەندى باسشىلىعى باردا ُار ۇلت خالىقنىڭ مەملەكەتنىڭ تۇتاستىغىن قورعاۋ، ۇلتتار نىتىماعىن قورعاۋ ەرىك ـ جىگەرى قۇرىشتىاي بەرىك. جوعارى مەكتەپتىڭ وقىتۇشى رەتىدە، مەن جاۋاپكەرشلىك سەزىمىمدى، بو ـ رىشتىلىق سەزىمىمدى شىنايى كۇشەيتىپ، جۇڭگو ـ شا سوتسىيالىستىك وقىتۇ بەتالىسىنا تاباندى بولپ، ونەگە كورسەتىپ ادام تارىبەلەپ، احلاق، اقىل ـ وي، دەنە تارىبە، ەستەتيكا، ەڭبەك جامىنان جان ـ جاقىنلى جەتلىگەن سوتسىيالىزمنىڭ قۇرىلىسشىلارى مەن ُىزباسارلارېن تارىبەلەيمىن“.

شېنجياڭ قوعامدىق ىلپىدار اكادەمىياسىد ـ نىڭ زەرەتتەۋشىسى ابەن ُمالۇلتقان بىلاي دەدى: ”ورنىقتىلىق ُ قۇت، بىلمىقالبىق ـ جۇت. قازىر شېنجياڭ قوعامى كوركەيىپ ـ كۇل ـ دەنۇدى، ورنىقتىلىقتى ۇرتىسىن ساقتاۋدا، ُار ۇلت خالىقى ەتەنە جاقىن بولپ، ُوزارا قارايبالاسپ، بەينەت پەن زەينەتتى بىرگە وتكەرىپ، تارىختاعى ەڭ تاماشا گۇلدەنىپ ـ كوركەيىپ، دامىعان مەزگىل ـ دە تۇر. ُىمىز ئەك بىرگە نەىمىز نىتىماقتاسىاق بولعا ـ نى، ُسوز جوق، وتانىمىزدىڭ شېنجياڭنى اناعۇرلىم كورىكتى تىتىپ قۇرا الامىز، شېنجياڭنىڭ گۇلدەنىپ ـ كوركەيۋىن، ورنىقتىلىغىن بۇلدىرۇگە، جۇڭگونىڭ دامۇىن، العا باسۇىن شاۋجايلائۇعا ۇرىنغان ُارقانداي سايقالدىنىڭ بارلىعى سىكە اسپايدى“.

(تىلىشىمىز فان خۇڭ ـ يى جازعان)

تىنىشى ۇمىر، شات ـ شادىمان تىرشلىك كە ـ

شىرۇىنە كەپىلدىك ەتتى. امەرىكانىڭ ايتىلمىسى شېنجياڭعا ساياتىن ’زاڭ جوبا‘نى ماقۇلداۋى اشىقتان ـ اشىق ُۇش ُتۇرلى كۇش‘تى برقىنا جىبەرگەندىك، بۇل اراعا برتكى سالغاندىق، قاند ـ پەيزەرگە جاقىنباي بولغاندىق، نىبەتى سۇرقيا! ُىمىز جۇڭخۇا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن بەكەمدەپ، ُار ۇلتنىڭ اناردىڭ دانىندەي نەىمىز ۇيىسۇن جەبەۋد ـ مىز كەرەك، بۇل امەرىكىاداعى كەيىىر ساياساتد ـ پازداردىڭ شېنجياڭداعى ۇلتتار قاتناسىنا برتكى سال ـ ۇنا بەرىلگەن ەڭ كۇشتى قايتارما سوقى!“

”مەن كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىبەلئۇ ـ باۋلۇ ورتالىغىنا بارىپ سول جەردە تەكسەرۇ ـ زەرتتەتۇ جۇرگىزىپ كورگەنمىن، بۇرىن ُدىنى ۇشقارى يدەيامەن قاتتى ۇلانغان، زاڭعا جەڭىل دارەجەدە قايىشلىق جاساۋ قىلمىسى بار تارىبە ـ لەنۇشلىرىدىڭ مەملەكەتتە ُىمىر تۇتاس قولدانە ـ لاتىن ُتىل ـ جازۇدى، زاڭ بىلىمدەرىن، كاسپى ـ تىك شەبەرلىك سىياقتىلاردى ۇيرەنۇ ارقلى اسقاق كۇيىمەن العا ۇمتىلۇداي رۇحانىي بەينەگە يە بولغاندىمىن، وزىندىك ونەر يىگەرىپ، تۇڭغە ـ يىقتان شىغىپ شۇعلاعا بەت العاندىمىن كورىپ، شىن جۇرەكتەن وسى قىزمەتتى جاقسى دەپ ال ـ قادم!“ اۋتونوميالى رايوندىق قوعامدىق ىلىم ـ دار بىرلەشتىگى پارتيا باسشىلىق گرۇپپياسىنىڭ مۇشەسى، ورنىباسار ُتوراعا الىم ياقۇپ بىلاي دەدى: ”شېنجياڭنىڭ ورنىقتى، دامىعان، گۇلدەنىپ ـ كوركەيگەن اياق السىنن، شېنجياڭداعى ُار ۇلت خالىقنىڭ نىتىماقتاسا ەكىنىدەي العا ىلگەرلىگەن قادامىن ُارقانداي كۇش تومسا المايدى. ايتىل ـ مىس شېنجياڭعا ساياتىن ماسلەلنى جەلەۋ ەتىپ جۇڭگونىڭ ىشكى سىمىنە كىلگۇگە ۇرىنغان، جۇڭگو شېنجياڭنىڭ ورنىقتىلىغىن، دامۇىن بۇل ـ دىرۇگە ۇرىنغان ُارقانداي قاسكۇنەمدىك ەڭ سوڭىندا جەڭلىسپەن تىنادى“.